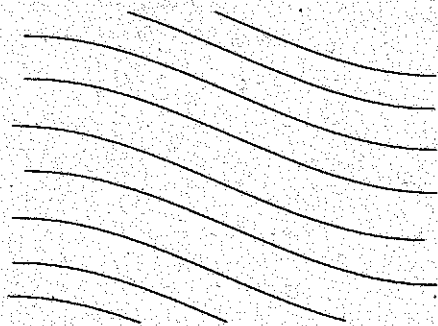

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

JUNIJ 1996/6

▲ DOMA IN V SVETU ● Zasluzene pocitnice tudi za študijske kroške ● Vseživljenjsko učenje, pogoj za preživetje ● Mednarodna raziskava o pismenosti odraslih ● Ustanovljeno združenje izobraževalnih institucij ▲ KOTIČEK JE VAŠ ● Prostovoljni tabori v deželi suhe robe ▲ KAJ MENITE? ● Ali splošna kultura, splošna razgledanost še obstaja? ▲ PRIPRAVLJAMO ● Vabilo na posvet o visokošolskem izobraževanju odraslih.... ▲ NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS ▲ PRILOGA: TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 1996

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije, Urednik: Peter Monetti

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
  - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
  - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
  - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
  - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
  - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
  - novice v upravljanju in zakonodaji;
  - statistične podatke;
  - mnenja, stališča in predloge;
  - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
  - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
  - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
  - novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejema Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča, in Peter Monetti - urednik Novičk.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881, elektronska pošta:

X.400: S=SAEC;OU=GUEST;PRMD=AC;ADMD=MAIL;C=SI
RFC-822: saec@guest.arnes.si
DECnet: STENAR::LJACRS

Zaslužene počitnice tudi za študijske krožke

Vroči dnevi pomenijo tudi za nas krožkarje bližino počitnic in nabiranje novih moči in zamisli za jesen, ko bodo v vsej Sloveniji krožki znova zaživi. Zasnežena zima nam je obiskovanje krožkov oteževala, zato smo večino obiskov opravili v spomladanskih mesecih. To pa je tudi bil razlog, da se nismo mogli odzvati na vaša prijazna vabila na razstave, prikaze in javne predstavitve vašega dela v študijskih krožkih. Za vsa vabila se vam iskreno zahvaljujemo. Prepričani smo, da so bili prav tako uspešni kot tisti, ki smo si jih kljub obilnemu delu utegnili ogledati.

Doslej smo obiskali več kot 50 študijskih krožkov v različnih krajih Slovenije, to je nekaj manj kot polovico. Z večino tega, kar smo videli, smo bili zadovoljni; upamo in želimo, da bi bilo tako tudi prihodnje leto.

Prejeli pa smo že 24 obrazcev ACSŠK/8, to je skupaj s prejšnjimi 34 končanih študijskih krožkov. To pa je tudi čas za ugotavljanje uspešnosti krožka in pridobivanje tretjega dela denarja. Merila za dodelitev tega dela denarja smo že navedli v aprilski številki Novičk. Imeli smo nemalo težav pri ugotavljanju uspešnosti, saj so bili uspešni vsi krožki, pa vendar smo se ob upoštevanju meril odločili za devet krožkov, ki so pa našem mnenju upravičeni, da prejmejo tretji del denarja:

Biohrana, mentorica Mimica Pišek, Ljudska univerza Ormož

Krožek je deloval 54 ur in je bil predstavljen v dnevniku Večer, na Radiu Ormož, pripravili so enourno videokaseto o biovrtnarenju, predavanje o rastlinski čistilni napravi in z delom spremenili tudi videz kraja s številnimi akcijami za urejanje okolja.

Poiščimo zdravje na domačem travniku, mentorica Veronika Pesičar, Center za socialno delo Ravne n. Koroškem

Članice krožka so pripravile razstavo, ki je imela precejšen odmev, pogovor za omizjem, svoje delo so predstavile v dnevniku Večer in reviji PET. Krožek je trajal 60 ur.

Lopar enbot, mentorica Leda Dobrinja, Vita Koper

Delo krožka ima v javnosti izreden odmev in pripomore k ohranjanju kulturne dediščine kraja. O delu krožka je bil objavljen članek v časnikih Slovenec, Primorske novice, prispevek na TV Slovenija 1 in Radiu Trst. Pripravili so tudi razstavo in oblikovali krajevno zbirko.

Remšnik - naš kraj, mentor Marjan Račnik, Društvo podeželske mladine Dravske doline

Člani krožka so pripravili zloženko o zgodovini, običajih in drugih znamenitostih kraja, predstavili zbrano gradivo ter se predstavili po lokalnem Radiu Radlje ob Dravi, kabelski televiziji in televiziji VTV Velenje. Krožek je trajal 34 ur.

Izdelava lutk - lutkovna igra, mentorica Lidija Sabolek, Tiža Ruše

Člani krožka so sami izdelovali lutke in vadili besedilo za lutkovno igro. Pripravili so razstavo lutk in seznanili javnost s svojim delom po lokalni televiziji in časniku Večer. Krožek je trajal 70 ur.

Grafične tehnike, mentor Drago Rozman, Društvo Galerija GT, Ljubljana.

Člani krožka so po 65 urah dela pripravili samostojno razstavo grafik, in ta je zbudila precej zanimanja. O njej sta poročala časnik Delo in Radio Slovenija. Pripravili so tudi plakat in zloženko o razstavi.

Kako postanem uspešni sindikalni zaupnik, mentorica Marija Erakovič, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Območna enota Podravja, Maribor.

Člani krožka so v 45 urah delovanja pripravili brošuro in tiskovno konferenco. O njihovem delu so poročali: Delavska enotnost, Radio Maribor, Radio Slovenija.

Soupravljanje, mentor Dušan Detiček, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Območna enota Podravje, Maribor.

Krožek je deloval 45 ur. Pripravili so Javno tribuno in s svojim delom seznanili javnost po časnikih Večer, Delavska enotnost, Panorama in Radio Maribor.

Sam skrbim za svoje zdravje, mentorica Ivanka Dečman, Zavod Zarja, Ljubljana.

Člani krožka so zelo prizadevno pripravili razstavo in knjižico z navodili za zdravo življenje. Krožek je deloval 50 ur.

Vse vabimo, da nadaljujete delo, in vam želimo še veliko uspeha, tiste, ki dela v študijskih krožkih še niste končali, pa prosimo, da nam do 15. julija 1996 pošljete obrazec ACSŠK/8 za krožke, ki ste jih izpeljali v tem šolskem letu (če tega še niste storili). Obrazec izpolnite in pošljite na ACS, četudi predvidevate, da bo posamezen krožek nadaljeval delo tudi jeseni. Obrazec velja hkrati kot zaključno poročilo za Ministrstvo za šolstvo in šport.

Želimo vam prijetne dopustniške dneve, da bi si nabrali veliko moči in dobre volje za nadaljnje delo in vas vabimo, da predstavite svoje delo okolju v okviru Tedna vseživljenjskega učenja, ki bo od 30. septembra do 5. oktobra 1996. Več informacij boste dobili v prilogi teh Novičk.

Mag. Slavica Černoša, ACS

Posvet Andragoškega društva Slovenije Vseživljenjsko učenje, pogoj za preživetje

Posvet s tem naslovom je organiziralo Andragoško društvo Slovenije, potekal pa je v Portorožu od 30. maja do 1. junija 1996. Sodelovalo je več kot 100 udeležencev iz različnih dejavnosti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih.

Posvet je bil po eni strani odgovor Andragoškega društva Slovenije na izzive, ki jih pred izobraževalce odraslih postavlja čas, v katerem živimo, po drugi strani pa priprava na posvet, ki ga bo v Hamburgu julija 1997 organiziral UNESCO pod geslom: Učenje odraslih, ključ za 21. stoletje. Hkrati je bil posvet tudi razmislek o nadaljnjem delu društva.

Poleg plenarnega dela naj bi bili udeleženci dejavni še v delovnih skupinah, razdeljenih v štiri tematska področja:

- Znanje za 21. stoletje
- Izboljšanje možnosti in kakovosti učenja odraslih
- Ženske v izobraževanju odraslih
- Učenje odraslih, mediji, kultura

Delo je potekalo v treh skupinah, saj za skupino Ženske v izobraževanju odraslih ni bilo zanimanja (za delo se je prijavila ena sama udeleženka). Ni jasno, ali naj to pomeni, da problema žensk v izobraževanju odraslih ni ali da se ga zaposlene ne zavedajo. Pri tem ne gre toliko za vprašanje njihove ozavešenosti, temveč bolj za občutljivost za vprašanje samo in za njegovo reševanje v izobraževalnih programih samih. Sodeč po odzivu bi bilo mogoče sklepati, da tudi za Slovenijo drži, kar je napisala U. Hart za ameriško izobraževanje odraslih, namreč da se tega vprašanja premalo ali pa sploh ne zaveda (Hart 1992).

In vendar so članice in člani društva oblikovali predloge in priporočila, ki pomenijo usmeritev za nadaljnje delo društva, hkrati pa tudi nakazujejo, kje čaka društvo še veliko dela. Povzemam le nekatere poudarke. Več v naslednjih Novičkah, ko bodo oblikovani dokončni sklepi in priporočila.

Članice in člani društva so bili mnenja, naj društvo nadaljuje s prizadevanji za vpel'avo koncepta vseživljenjskega učenja, vendar ne šele v dobi odraslosti, temveč že v osnovni šoli. Tako bodo otroci v resnici usposobljeni za vseživljenjsko učenje. Društvo naj si prizadeva tudi za uzakonjenje pravice do vseživljenjskega učenja, vendar naj to stori prek delovanja različnih združenj in strok. S tem si bo pridobilo podporo določenega dela strokovne javnosti.

Poti pridobivanja znanja bodo zaradi razvoja in potreb postale nepomembne, čedalje pomembnejše pa postaja resnično znanje. To pa se da po izdelanih standardih potrditi in zato pridobiti certifikat. Na podlagi resničnih potreb po usposabljanju je treba pospešiti razvoj.

Andragoška veda naj se obogati še s spoznanji drugih ved, da bo lahko celostno obravnavala odraslega. Društvo naj se zavzema za kritično presojanje tujih konceptov

in njihovo vpeljevanje v naš kulturni prostor. Prizadeva naj si zvečati ugled domačega znanja in izkušenj, v delovanju naj društvo teži k odpravi statičnega koncepta izobraževanja in v nasprotju s tem razvije dinamični izobraževalni koncept, ki omogoča tudi subjektivni odnos do znanja.

V prihodnje naj nameni društvo večjo pozornost svetovalnemu delu v izobraževanju odraslih in si prizadeva, da vse izobraževalne organizacije v svoje delo uvrstijo tudi svetovanje za izobraževanje. Svetovalce pa bo treba v ta namen šele usposobiti.

Andragoško društvo naj si prizadeva za evalvacijo čim več izobraževalnih programov za odrasle in s tem za večjo kakovost. Programi izobraževanja odraslih (predvsem neformalnega) se morajo vsebinsko in normativno prilagajati sodobnim tokovom in potrebam v Sloveniji kakor tudi mednarodnim standardom. Članice in člani so ugotovili, da se programi neformalnega izobraževanja najlaže in najhitreje prilagajajo potrebam okolja razvoja tehnologije.

Nekatera področja v gospodarstvu še zmeraj nimajo izdelanih normativov in standardov znanja, pa tudi ugotovljenih potreb po strokovnem znanju zaposlenih ne. To pomeni, da tudi sankcij ni, kljub visokim zahtevam po kakovosti končnih izdelkov ali storitev.

Društvo naj se povezuje tudi z drugimi društvi, ki delujejo v vseh človekovih razvojnih fazah, da bi se lahko v prihodnosti ognili "kurativnemu" delovanju andragoške stroke (popravljanju napak, ki jih je velikokrat zagrešilo formalno šolsko izobraževanje).

Izobraževanje odraslih se je s svojo ponudbo, programi, premalo pojavljalo v medijih. Članice in člani so poudarili potrebo po dolgoročni viziji ozaveščanja prebivalstva, katerega cilj je spodbujanje vseživljenjskega učenja. To vizijo lahko izpeljemo le s strategijo majhnih korakov, določnih ponudb učnih možnosti. Ob tem je potrebno specifično znanje iz informiranja in promoviranja. Nekaj tega znanja in izkušenj že imamo, treba jih je izmenjati in povezati, obenem pa pridobiti nove. Zavedamo se, da je 80 % pobude odvisno od nas samih, preostalih 20 % pa od drugih dejavnikov (država, javna občila, denar...).

Med nerešena vprašanja andragoške stroke so udeleženske in udeleženci uvrstili vprašanje nadzora izobraževanja odraslih, programe andragoškega uposabljanja, napredovanje tistih, ki delajo v izobraževanju odraslih. Ob koncu pa so pozvali vse v izobraževanju odraslih, da ob razpisu državnih nagrad na področju šolstva prijavijo sodelavce in sodelavke z izjemnimi dosežki na tem področju.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, podpredsednica IO ADS

Mednarodna raziskava o pismenosti odraslih

International Adult Literacy Survey - IALS

V jeseni leta 1994 je bila izpeljana prva mednarodna raziskava o pismenosti odraslih. Vodila sta jo OECD in Urad za statistiko pri kanadski vladi, sodelovala pa sta tudi UNESCO in EUROSTAD. Raziskava je bila opravljena na reprezentativnem vzorcu prebivalcev v sedmih državah, in sicer v Kanadi, Nemčiji, Nizozemski, Poljski, Švedski, Švici in v ZDA. Izsledki raziskave so objavljeni v posebni publikaciji z naslovom Pismenost, gospodarstvo in družba (Literacy, Economy and Society), ki jo je konec leta 1995 izdal OECD. Zdaj potekajo priprave na drugo testiranje, izpeljano bo spomladi 1997. K sodelovanju je povabljenih okoli 12 držav, med njimi tudi Slovenija. V prispevku kratko predstavljamo raziskavo in nekaj najbolj zanimivih izsledkov ter tudi utemeljujemo sodelovanje Slovenije v tej priznani mednarodni raziskavi.

Nekaj podatkov o raziskavi

Raziskava poteka na reprezentativnem vzorcu prebivalstva, starega od 16 do 65 let, ob uporabi posebnega preskusa, ki je enoten v vseh sodelujočih državah (prilagojen je le v delu, ki omogoča upoštevanje kulturnih in jezikovnih posebnosti posamezne države). Ob vsakem preskusu zberejo tudi socialne in demografske podatke posameznega testiranca.

Cilji raziskave so:

- ugotoviti stopnjo pismenosti odraslega prebivalstva,
- raziskati socialne in ekonomske dejavnike, ki se povezujejo z določeno stopnjo pismenosti,
- raziskati in potrditi teorijo o nekaterih temeljnih spretnostih sprejemanja informacij in odločitev, včlenjenih v testni instrument, ki naj bi bile skupne vsem pisnim kulturam, ne glede na jezikovne ali kulturne razlike med državami,
- primerjati in analizirati stopnje pismenosti odraslih med sodelujočimi državami, med različnimi socialnimi in jezikovnimi skupinami,
- spopolniti instrument in metodologijo, ki omogoča ugotavljanje stopnje pismenosti in primerjalno analizo.

Pri večini dozdajšnjih raziskav o pismenosti odraslih se domneva, da je pismenost spretnost, ki jo odrasli preprosto imajo ali pa ne. Raven pismenosti tudi primerjajo z leti šolanja, ki jih je odrasli končal ali pa merijo s šolskimi preskusi, ki ugotavljajo bralne zmožnosti učencev posameznih letnikov osnovne šole. Avtorji te raziskave ne želijo postaviti enotnega mednarodnega standarda pismenosti, ker bi s tem osiromašili kulturne in socialne posebnosti pismenosti. Po njihovem mnenju pismenosti ni mogoče zožiti na eno samo spretnost.

Pismenost je v raziskavi opredeljena kot zmožnost uporabe pisnih informacij za delovanje v družbi, doseganje individualnih ciljev ter razvijanje znanja in zmožnosti. Zmožnost uporabe pisnih informacij tako ugotavljajo na treh področjih: vsako zajema

enoten skupek spretnosti, potrebnih za urejanje različnih težav in nalog. Ta področja so: prozna pismenost (znanje in spretnosti, potrebne za razumevanje in uporabo informacij iz umetnostnih in neumetnostnih besedil), dokumentacijska pismenost (znanje in spretnosti, potrebne za za iskanje in uporabo informacij, prikazanih v različnih oblikah, kot so obrazci, formularji, zemljevidi, grafični prikazi številčnih podatkov itn.) ter kvantitativna pismenost (znanje in spretnosti, potrebne za razumevanje in uporabo/reševanje računskih operacij v raznem gradivu, dokumentih in besedilih; preverjanje stanja na tekočem računu, računanje napitnine, izračun obresti ob najemu posojila itn.). Za vsako od navedenih področij je izdelana težavnostna lestvica, po kateri merijo sposobnosti in znanje testiranca. Uporaba treh vzporednih lestvic pismenosti omogoča ugotavljanje in primerjavo različnih stopenj in tipov pismenosti v posameznih državah ter tako tudi pomen, razsežnosti in porazdelitev pismenosti odraslih v posameznih državah.

Prvo testiranje leta 1994 je pokazalo:

- močno povezanost med individualno pismenostjo, izobraževalnimi dosežki, dejavnostjo na trgu dela, zaposlitvijo in dohodkom. Odrasli, ki so se pri preskusu temeljnih spretnosti slabše izkazali, so bili pogosteje brezposelni in v nižjih dohodkovnih razredih. Raziskava je razkrila tudi povezanost med obvladovanjem temeljnih spretnosti in različnimi oblikami socialne izključenosti in revščine (v vseh državah, razen v Švici, je nizka raven pismenosti povezana z nizkimi osebnimi dohodki) itn.;
- da je zaposlitev v pozitivni zvezi s pismenostjo; zaposleni so pokazali boljše dosežke kot brezposelni ali tisti, ki niso na trgu dela;
- delež brezposelnih upada, čim višjo raven pismenosti dosežajo odrasli, itn.

V zadnjih nekaj letih je postala pismenost odraslega prebivalstva ključnega pomena za ekonomsko učinkovitost razvitih držav. Svet se pospešeno razvija v globalno informacijsko družbo. Postaja vse bolj celosten in vse manj je nekvalificiranih delovnih mest. Dandanes morajo odrasli toliko obvladovati temeljne spretnosti branja, pisanja in računanja, da so se zmožni nenehno učiti in prilagajati spremenjenim zahtevam dela. Mednarodna raziskava o pismenosti daje vpogled v nacionalni profil pismenosti v sodelujočih državah in s tem zanesljivo sredstvo za primerjavo sposobnosti odraslega prebivalstva med državami. Razumevanje stopnje pismenosti prebivalstva je bistvenega pomena za gospodarsko, vladno in izobraževalno politiko. Obenem pa raziskava razkriva povezanost pismenosti z nekaterimi perečimi socialnimi in gospodarskimi vprašanji, še posebno na prodročjih, kot so socialna politika, izobraževanje, razvoj kadrov in v povezavi s tem tudi trg delovne sile.

Pomen raziskave za Slovenijo

Za Slovenijo bi bilo izjemno koristno, da dobi vpogled v pismenost aktivnega prebivalstva na zdajšnji stopnji gospodarskega razvoja in glede na neugodno izobrazbeno in kvalifikacijsko sestavo odraslega prebivalstva. Z raziskavo bi dobili natančne podatke:

- o stanju pismenosti pri nas, in ti so nepogrešljivi pri oblikovanju državne politike izobraževanja otrok in odraslih, posebno še ob kurikularni prenovi na vseh stopnjah šolanja. Vse naše dozdajšnje analize niso bile tako natančne in sistematične.
- Stanje pri nas bi lahko primerjali z drugimi razvitimi evropskimi državami, kot tudi z nekaterimi državami na Vzhodu,
- Dobili bi vpogled v to, koliko je slaba pismenost odraslih povezana z drugimi socialnimi in ekonomskimi dejavniki, ki vodijo v brezposelnost, revščino in druge vrste socialne izključenosti ter tudi nižjo kakovost življenja.
- Baza podatkov na reprezentativnem vzorcu bi omogočala različne nadaljnje analize in študij.

Za sodelovanje pri raziskavi se pripravljamo na Andragoškem centru skupaj z nekaterimi zunanjimi sodelavci. Takšna raziskava bi pomenila tudi bogatitev in nadaljevanje našega triletnega raziskovalnega dela pri projektu Funkcionalna pismenost.

Mag. Ester Možina, ACS

Ustanovljeno združenje izobraževalnih institucij

Z veseljem sporočamo, da smo vendarle dočakali Sklep o ustanovitvi Združenja izobraževalnih institucij (g. i. z.).

Sedež združenja je v Mengšu, Ogrinova 5. Ustanovne članice Združenja so: MI AMIGO, d.o.o., DOBA, p.o., in SIC Ivan Bertonec. Direktorica združenja je Tatjana Sivec Strmšek. K sodelovanju v Združenju bomo povabili vse izobraževalne ustanove, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih.

V člani se lahko vsaka ustanova, ki deluje na področju izobraževanja odraslih najmanj dve leti in ima redno zaposlena najmanj dva strokovna delavca s pedagoško-andragoško izobrazbo.

Na področju izobraževanja odraslih nas čaka še veliko nalog, prepričani smo, da jih bomo skupaj, v zadovoljstvo vseh, lažje reševali.

Naloga Združenja bo zlasti pospeševanje razvoja izobraževalne dejavnosti vseh članov, povezovanje s strokovnimi in znanstvenimi institucijami in s tem povečanje kakovosti in učinkovitosti našega poslovanja.

Kako se včlaniti? Preprosto, izpolnite prijavnico, ki jo lahko naročite po tel. 061 737 317.

Veselim se sodelovanja z vami.

Jasna Dominko Baloh

KOTIČEK JE VAŠ

Prostovoljni tabori v deželi suhe robe

Na slovenskem podeželju vztrajajo predvsem starejši prebivalci. Mladi so odšli bolj raznolikejšemu življenju naproti. Zaradi mačehovskega odnosa družbe, pomanjkanja vizije razvoja, politične in ekonomske "brezštežnosti" so malodušni, saj ne verjamejo ne v svoje ne v naravne zmožnosti. Prazne hiše propadajo, zemlja je neobdelana, prazne vasi opozarjajo. To je resnična slika slovenskega podeželja.

Zato smo se v VITRI, Centru za uravnotežen razvoj zbrali navdušenci in zasnovali projekt Dežela suhe robe. Zajema predvsem hribovita območja občin Loška dolina, Cerknica, Vrhnika, Borovnica, Brezovica, Ig, Velike Lašče, Ribnica in Loški Potok, to je 4 % površine Slovenije. Naš cilj je znova oživiti in obenem polepšati slovenske vasi, pomagati ljudem, ki so v teh vaseh ostali osamljeni in onemogli, predvsem pa vrniti življenje tem krajem in privabiti vanje domače in tuje prijatelje.

Lani smo s tem namenom že organizirali tri mednarodne prostovoljne delovne taborne, izpeljali smo jih s pomočjo tistih, ki so podprli našo pobudo.

Tudi za letos smo pripravili tri taborne. Izpeljali jih bomo v občinah Cerknica, Velike Lašče in Brezovica. V vsakem taboru bo 12 prostovoljcev v 14 dneh izpeljalo program, ki smo ga pripravili skupaj z domačini in občinskimi vodstvi.

- Interdisciplinarni raziskovalni tabor **Ekološka pot**, ki bo potekal od 12. do 27. julija na domačiji Vineta Otoničarja v Begunjah pri Cerknici, bo celostno obravnaval potok Cerkniščico. Poudarek bo na oživitvi starih mlinov in žag in njihovi sočasni rabi za male hidroelektrarne. Poleg tega bomo načrtali traso ekološke poti, ki bo pozneje podlaga za naravoslovno in turistično pot ob Cerkniščici. Pomagali bomo tudi pri raznih kmečkih opravilih na domačiji.
- Socialno-okoljski tabor **Vas** bo od 29. julija do 10. avgusta v vasi Mala Slevica pri Velikih Laščah. Skupaj z domačini bomo obnovili vaški vodnjak, uredili vas, vaško središče, posamezne domačije in okolico vasi. Pripravili bomo tudi ustvarjalne delavnice za vaške otroke in otroke iz bližnjih vasi, in vanje pritegnili tudi starejše vaščane.
- Ekološki tabor **Jezero** bo na miniaturnem kraškem polju Ponikve v občini Brezovica, kjer bomo skupaj z domačini od 12. do 24. avgusta čistili polje, sanirali divja odlagališča odpadkov in pomagali pri ureditvi kraškega polja in okoliških domačij.

Na vseh treh taborih bodo prostovoljci bivali v šotorih, za sanitarije je poskrbljeno v bližnjih objektih, hrano pa si bomo pripravljali v taboru sami.

Za udeležence vseh taborov načrtujemo več srečanj z domačini v obliki športnih dejavnosti, izletov, predavanj... Gostovali bomo tudi v občini Logatec, kjer bomo v prijetnem hladu kraškega podzemlja pomagali očistiti Logaško jamo.

Imamo še veliko zamisli, zato bomo tudi v prihodnje potrebovali sodelovanje prostovoljcev vseh starosti, izobrazb in interesov. S tabori so naše dejavnosti

usmerjene predvsem v poletne mesece. S prostovoljci bi radi to obliko razširili na celoletno delovanje na področjih neformalnega izobraževanja odraslih, delavnic ustvarjalnosti za podeželske otroke, sanacij bivalnih prostorov in objektov, radi bi oživili - nekoč bogato - kulturno dejavnost na podeželju.

Zato vabimo vse prostovoljce, da se nam pridružijo. Na podeželju, kjer se bodo naužili lepot in dobrot, bodo sodelovali v skupini, ki ve, kaj hoče. Vrata k nam in v deželo suhe robe so vsem odprta.

Bojan Žnidaršič, Vitra Cerknica

KAJ MENITE?

Ali splošna kultura, splošna razgledanost še obstaja?

Razmišljanja, ki se nam porajajo ob temeljnem vprašanju: kam plove naše izobraževanje, najprej zastanejo ob tem, ali in koliko splošne razgledanosti, splošne kulture naj prejmejo naši ljudje? Pa tudi, kaj splošna kultura je? Ali ima splošna kultura še takšno vlogo kot nekoč? Kdo je lastnik takšne kulture? So to še zmeraj izobražene, privilegirane socialne plasti ali se morda tudi kultura demokratizira?

Zvečine velja, da je kultura tisto, kar ljudi povezuje in jim pomaga živeti skupaj. Nekateri celo trdijo, da je kultura najcenejša oblika delovanja in obstoja posamezne družbe. Tudi sami tako razmišljamo ob tem, ko skušamo vpeljati skupnostno izobraževanje na lokalni ravni. Ob takšni trditivi pa se v današnjih razdrobljenih časih nemudoma oglasijo tisti, ki nasprotujejo družbi in skupnosti, ki kujejo v nebo individualizem. "Nobene potrebe ni, da živimo skupaj," pravi francoski lingvist Phillippe Sollers. "Prav lahko živimo sami zase, potrebno je le, da imamo dobre živce," kajti časi so naporni in nemalokrat zares potrebujemo druge ljudi. Več problemov namreč ne moremo rešiti sami brez drugih ljudi in skupnih naporov.

Splošna kultura naj bi bila tista, ki ljudi povezuje, v nekakšen sistem, v katerem vsi najdejo oporne točke, da niso prepuščeni sami sebi, da se ne zgubijo. Vendar se zdi, da vse nasprotuje splošni kulturi. Anglosaški pragmatizem, ki vse bolj prodira tudi k nam, se loteva zgolj posameznih problemov in ne čuti potrebe, da jih umesti v nekakšen širši sistem, da upošteva splošne zakonitosti in išče rešitve, ki bi veljale za mnoge podobne probleme. Anglosaški pragmatizem ni naklonjen splošni kulturi.

Nekateri avtorji trdijo, da novi mediji širijo kulturo, da pa ta kultura ni takšna, da bi pomagala človeka strukturirati in mu dati neke širše okvire. In vendar je dobro, da mediji brišejo meje med uradno in ljudsko kulturo, saj ni več lastnika kulture kot ni več lastnika znanja, tako da "iz družbe komunikacije nastaja družba pedagogike", kot pravi francoski filozof Michel Serre. Kultura in znanje sta tako dostopna vsem, ki imajo dovolj denarja, da preživijo svoj čas v družbi zgoščenk, videokaset, idr. Poleg tega

zgoščenke omogočajo čutni stik s kulturo, tako da se v človeku, ki jih uporablja razvije občutek za kulturo, želja po njej. V tem, v tej spodbujevalni in animacijski funkciji je vloga sodobnih medijev in ne zgolj v tem, da odpirajo vrata velikih muzejev, in galerij vsem ljudem, in ne le izbranim.

Dušana Findeisen, Logos-jezikovno izobraževanje, Skupina svobodnih izobraževalcev

PRIPRAVLJAMO

Vabilo na posvet o visokoškolskem izobraževanju odraslih...

...da se ga udeležite

V majski številki Novičk ste našli zloženko s prijavnico za posvet o visokoškolskem izobraževanju odraslih, ki bo potekal 28. do 30. novembra v Zdravilišču Krka v Šmarjeških Toplicah. Ker se zlasti "izredni študij" odraslih pri nas še zmeraj ne razvija ustrezno, potrebujemo novo vizijo, čas, razmeram in potrebam primerne nove modele visokošolskega izobraževanja ter nacionalni program visokega šolstva in izobraževanja odraslih. Vse, ki vas ta vprašanja zanimajo, vabimo, da se prijavite na Andragoški center RS, Šmartinska 134 a, 1000 Ljubljana, najkasneje do 30. septembra 1996; še raje pa bi dobili vašo prijavo čimprej.

Udeležence prosimo, da rezervacijo prenočišč sporočijo neposredno v Zdravilišče Šmarješke Toplice.

tel.: 068/73 230

faks: 068/73 107

Kotizacijo za posvet - 21.000 tolarjev - nakažite na žiro račun Andragoškega centra Republike Slovenije št. 50103-603-51771 z oznako VIO.

Študentje so oproščeni kotizacije.

... da sodelujete z referati

Povabilu za udeležbo na posvetu dodajamo tudi prošnjo vsem strokovnjakom s tega področja, da sodelujejo na posvetu kot poročevalci. Prispevke za posvet pošljite v pisni obliki prav tako kot prijave za udeležbo vsaj do 30. septembra 1996 na Andragoški center RS. Obseg prispevka: 5 - 8 strani. Če nimate časa za pisanje prispevka, nam pošljite teze v obsegu 1- 3 strani. Zaradi lažjega tehničnega urejanja gradiva nam pošljite besedilo na disketi (disketo vam bomo vrnili). Prispevke opremite s svojimi podatki: ime in priimek, naslov, organizacija, kjer ste zaposleni, telefon, faks.

